

MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINIK SULLISSIVIUP MIO-P SULIAI

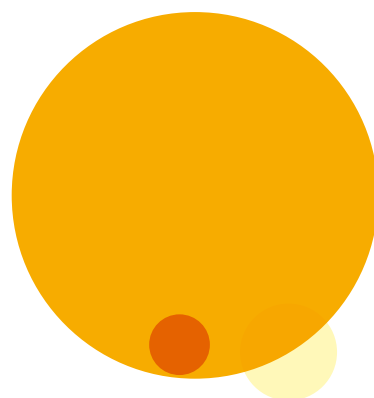
2015-2018

Meeqqat Pisinnaatitaaffiinik Sullissivik

MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINIK SULLISSIVIUP MIO-P SULIAI

2015-2018

1. SIULEQUT	5
2. IMAQARNILIAQ	6
3. MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINIK SULLISSIVIK MIO	7
4. MIO-P ANGALANERMINI NALUNAARUSIAI PERIUSAALU	8
5. KALAALLIT NUNAATA PISINNAATITAAFFII NP MEEQQAT PISINNAATITAAFFII PILLUGIT ISUMAQTIGISSUTAANUT TUNNGATILLUGU	9
6. MEEQQAT INERSIMASULLU OQALUTTUAAT MEEQQAT ATUGAANNUT TUNNGASUT	10
6.1 "Ataasiarluni anaanaq ataata savimmik kapigaa unitsippakka. Tassaniissimangitsuguma taava ataataga ullumikkut toqusimassagunaraluarpoq".	
NP artikeli 19: Meeqqap timikkut tarnikkullu persuttagaanissamut atonerlugaanissamullu illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffia	11
6.2 "Sungiukkumaarpat": Kinguaassiutitigut atonerluinerit nalinginnaasutut isiginiarneqartarput meeqqallu ilisimatineqartarput "sungiutissagaat"	
NP artikeli 34: Meeqqap kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorfigineqarnissamut illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffia	12
6.3 "Soorlu tarniga timinnit anillalersoq. Angajoqqaatit imeraangata".	
NP artikeli 33: Meeqqap imigassamut hashimullu illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffia	13
6.4 "Meeqqat sumiginnarneqareersut pisortanit qiviarneqarneq ajorput aammaarlutik sumiginnarneqarlutik – marloriaammik sumiginnagaalerlutik"	
NP artikeli 3, 26 aamma 39: Meeqqat inuuniarnikkut atugarisamikkut qulakkeerneqarnissaat ikiorneqarnissaat/inuiaqatigiinnullu atalersinneqaaqqinnissaat	14
6.5 Meeqqat allamut inissinneqartut immikkut eqqugaasarput	
NP-artikeli 12, 20, 25 aamma 30: Meeqqat angerlarsimaffiup avataannut inissinneqarsimasut immikkut ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffiat, tusaaneqarnissaminut paarineqarnerannilu pisortat nakkutillinissaminut pisinnaatitaaffiat. Meeqqap nammineq kulturini oqaatsinilu atorlugit inuuneqarnissaminut pisinnaatitaaffia	16
6.6 "Kisimiikkusuinnavippunga eqqarsaatinillu nuanninngitsunik eqqarsarlunga. Assersuutigalugu toqorusulertarpunga imaluunniit ajortunik iliuuseqarlunga"	
NP artikeli 39: Meeqqap timikkut tarnikkullu ikiorneqarnissaminut peqqissinissaminullu pisinnaatitaaffia	17
6.7 Meeqqat innarluutillit meeqqallu immikkut iliuuseqarluni ilinniartinneqartartussaasut arajutsineqartarput (isiginiarneqarneq ajorput)	
NP artikeli 23: Meeqqat innarluutillit ataqinassuseqartumik inuuneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarput	18
6.8 "Tamatta assigiinnginnatta taamaattumik tamatta assigiinngitsunik pisariaqartitsisarpugut"	
NP artikeli 17, 28 aamma 29: Meeqqap ineriartornissaminut ilinniagaqarnissaminullu pisinnaatitaaffia	19
6.9 Sumiiffissanik sunngiffimmilu aallutassanik amigaateqarneq	
NP artikeli 31: Meeqqap sunngiffeqarnissaminut, eqqissisimaarnissaminut pinnguarnissaminullu pisinnaatitaaffeqarnera	20
6.10 "Inersimasut meeqqanut torersumik oqaluttassapput, nerisassiorlutik, nuannaarlutik, killilersuullutik assersuutigalugu aneertarfiit angerlarsimareertarnissallu eqqarsaatigalugit".	
NP artikeli 5-18: Angajoqqaat akisussaasuunerat meeqqanillu perorsaasuunissaat	21
6.11 Meeqqap inuunissamut pisinnaatitaaffia, peqqinnissamut naammaginantumillu inooriaaseqarnissaminut pisinnaatitaaffii	
NP artikeli 6, 24 aamma 27: Meeqqap inuunissaminut pisinnaatitaaffia, peqqinnissamut naammaginantumillu inooriaaseqarnissaminut pisinnaatitaaffii	22

1. SIULEQUT

Kalaallit Nunaanni Meeqqat Illersuisuat meeqqallu pisinnaatitaaffii-nik sullissiviup MIO-p ukiuni 2015-2018 Kalaallit Nunaanni illoqarfiit nunaqarfiillu 35-it angalaffigisimavaat meeqqat inuusuttullu atugarisaat pillugit oqaloqatigiartortarlugit.

Angalanerit siunertarisarpaat meeqqat, inersimasut pisortallu tusarniassallugit sutigut unamminartoqartarnera aamma meeqqat pitsaasumik inuuneqarnissaat anguniarlugu pitsaasunik najoq-qutassaqartitaanissaallu periarfissarsiorniartarlugit.

MIO-p angalanerisa nalunaarusiorneqarnerisa aamma MIO-mut saaffiginnissutaasartut takutippaat, meeqqat inuusuttullu ernumartumik amerlassusillit isumassorneqarnatillu illersorneqanngitsut, uffa pisinnaatitaaffeqaraluarlutik.

MIO-p meerarpassuit oqaloqatigisarpai, eqqartuisut maqaasisaqarnerminnik erloqissuteqarnerminnillu angerlarsimaffeqartullu atornerluiffiusumi angajoqqaaminnilluunniit aallunneqarnatik eqqumafiqineqarnatillu inuullutik. Meeqqat, timikkut tarnikkullu annersarneqartartut. Meeqqat oqaluttuurtut angerlarsimaffik toqqissisimasoq suunersoq nalullugu.

Meeqqat Illersuisuata suliassaraa meeqqat taamatut atugaqartut oqaasiinik misilittagaannillu pisortatigoortumik saqqummiussissal-luni, taamaalilluni atugarisaat oqallisigineqarniassammata.

Kalaallit Nunaata NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqati-giissutaanik atuutsitsilerneraniit ukioq manna ukiut 25-ngorput. Tamanna malunnartinniarlugu meeqqat ullumikkut atugarisaat qanoq innersut pillugit tamakkiisumik saqqummiisoqarnissaa pi-ukkunnarpoq. Taamaattumik nalunaarusiami ilanngunneqarput meeqqat inersimasullu misilittagaat oqaluttuaallu, ukiuni 2015-2018 MIO-mut oqaluttuarineqarsimasut.

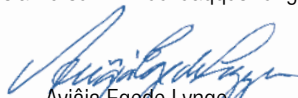
Nalunaarusiaq immikkut itturnik marlunnik nalunaarusianik malitse-qartussaavoq, meeqqat inuiaqatigiillu pitsannguutissatut inner-suutaannik imaqartussanik.

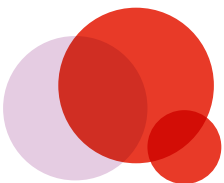
Una nalunaarusiaq tunngavigalugu Meeqqat Illersuisuata kissaati-gaa ullumikkut Kalaallit Nunaanni meeqqat atugarisaat paasisutis-siissutigissallugit, meeqqallu inuunermi inissisimanermi misigisaat eqqartugassanngortillugit meeqqallu sinnerlugit pisortati-goortumik oqallinnermi peqataanissani pisussaaffigisamisut inger-lakkusullugu.

Meeqqat Illersuisuata neriuutigaa Kalaallit Nunaanni tamani meeqqat tamarmik pitsaasumik inuuneqalernissaannut ineriartortitsilernissamat nalunaarusiaq una aqqutissiueqataajumaar-toq.

Atuarluarina.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga

Aviâja Egede Lyngø
Meeqqat Illersuisuat

2. IMAQARNILIAQ

1993-imi Kalaallit Nunaat Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummik atuutsitsilermalli, Kalaallit Nunaanni meeqqat nammineerlutik pisinnaatitaaffeqarnerat annertusiertortumik akue-
rineqariartorsimavoq. Meeqqat pisinnaatitaaffeqarnerannik atuga-
risaannillu ilisimasaqarnerujartornerup kingunerisaanik ilaatigut
inatsisit allangortinneqarsimapput, kingullermik Meeqqat Ikorfar-
torneqartarnerannut/Illersorteqartarnerannut Inatsit (2017) kiisalu
politikikkut attuumassuteqanngitsaq MIO (Meeqqat Pisinnaatitaaf-
fiinik Sullisivik) pilersinneqarluni.

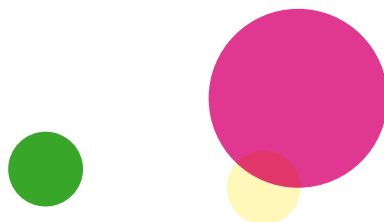
Naak ilisimasaqartoqarnerulerualuartoq pisortaniillu iliuuseqartoqar-
talerualuartoq, taamaattoq ukiut 2015-2018 ingerlanerini meeqqat
inuusuttullu atugaat MIO-mit paasineqartut NP Meeqqat Pisin-
naatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutinit aamma nunami inatsisinut
atuuttunut sanilliullugu meeqqat inuusuttullu atugaat piviusuusut
imminnut ungasittorujussuusimapput.

Angalanerit, misissuinerit, innuttaasullu MIO-mut saaffiginnissu-
taasa takutippaat meeqqat inuusuttullu amerlasoorujussuit pisin-
naatitaaffigialuakkaminnik isummersorneqarnatillu illersorneqan-
ngitsut.

Ajornartorsiutit pingaernerit meeqqat inuusuttullu ullumikkut oqaluttuarisartagaat tassaapput:

- MEEQQAT KINGUAASSIUTITIGUT KANNGUT-
SAATSULIORFIGINEQARTUT IKIORNEQANNGILLAT
NAAMMANNGITSUMILLUUNNIIT IKIORNEQARTARLUTIK
- MEEQQAT TIMIKKUT TARNIKKULLU
ANNERSAGAASARPUR
- MEEQQAT ANGERLARSIMAFFINNI ANNERTUUMIK
ATORNERLUIFFIUSUNI PERORIARTORTINNEQARPUR
- MEEQQANUT IKIORTARIALINNUK PISORTAT IKIUUNNERAT
KINGUSINAANNGIKKUNI PINEQ AJORPOQ
- MEEQQAT "KILLEQANNGITSUMIK" AMIGARTUMILLU
PERORSARNEQARPUR
- MEEQQAT INERIARTORNISSAMINNUK ILINNIAGA-
QARNISSAMINNULLU PISINNAATITAFFEQARNERAT
ANNERTUUMIK UNAMMINARTORSIORTITAAVOQ

*Tamakku isumaqarput meeqqap tunngaviusumik illersomeqamis-
saminut, ikiomeqamissaminut ineriartomissaminut ilinniagaqamis-
saminullu pisinnaatitaaffii Kalaallit Nunaata piviusunngortinngikkai.*

3. MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINIK SULLISSIVIK MIO

Meeqqat Illersuisuat Kalaallit Nunaanni pisinnaatitaaffeqarpoq meeqqat atugaat alaatsinaallugit nakkutigissallugit meeqqallu pisinnaatitaaffiisa malinneqarnissaat qulakkeertussaallugu. Meeqqat Illersuisuata alaatsinaallugit nakkutigisassara inatsit malillugu ingerlatsisoqarnersoq, soorlu Kalaallit Nunaat NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummik atsiorsimanermigut pissaaffeqartoq.

2011-imi Meeqqat Illersuisuannut Meeqqallu pillugit Siunnersuisoqatigiit inatsisaat atuutilerpoq. Meeqqat Pisinnaatitaaffiik Sullissivik pisortatigoortumik politikikkullu attuumassuteqanngitsumik ingerlavoq, NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutip Kalaallit Nunaanni ilisimaneqarnerulernissaa anguniarlugu aamma Isumaqatigiissutip siunertalimmik iliuusinnagortinneqartarnissaata anguniarneratigut Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu ulluinnarni atugaat pitsanngorsaaffigisussaallugit.

Meeqqat Illersuisuat meeqqat pisinnaatitaaffii, sutigut naammagittaalliorqarsinnaanersoq, aamma paasissutissanik katersillunilu meeqqat atugaat pillugit siunnersuillunilu ilitsersuisartussaavoq paasissutissiisartussaallunilu.

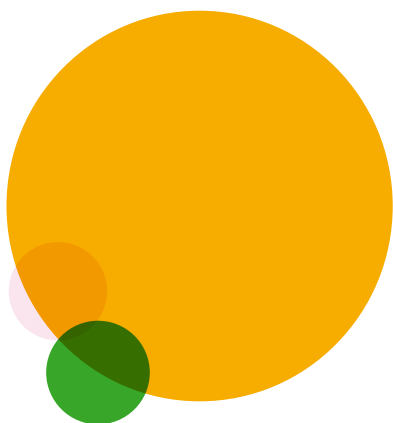
Meeqqat Pisinnaatitaaffiik Sullissiviup suliassaraattaaq meeqqat inuusuttullu sinnerlugit oqaaseqartartuussalluni, meeqqallu atugaannut pisinnaatitaaffinullu tunngasutigut uparuartuisartussavoq iliuusissanillu siunnersuuteqartartuussalluni, meeqqat pisinnaatitaaffiit pitsanngorsaataasussanik.

Meeqqat Illersuisuata oqaaseqartarnera MIO-p angalasarnerinik tunngaveqarpoq, meeqqat isumaannik peqataatitsilluni, innuttasullu MIO-mut nalunaaruteqarneri aallaavigisarlugittaaq.

MIO Pisortat allallu ingerlataannut pulaarsinnaatitaallunilu paasi-saqarsinnaatitaavoq.

Meeqqat Illersuisuat siulleq tassaavoq Aaja Chemnitz Larsen. 2015-imi tunuarmat Aviâja Egede Lyng Meeqqat Illersuisuattut ivertinneqarpoq. 2018-imi januaarimi Naalakkersuisut aalajangiipput Aviâja Egede Lyng 2021-ip tungaanut Meeqqat Illersuisuattut atorfeqassasoq.

Meeqqat Illersuisuat Meeqqat Pillugit Siunnersuisoqatigiinnit suleqateqartitaavoq.

4. MIO'P ANGALANERMIT NALUNAARUSIAI PERIUSAALU

Meeqqat Illersuiat pillugu inatsimmi aalajangersarneqarsimasut aamma NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaat aallaavigalugit Meeqqat Illersuisuata Kalaallit Nunaani meeqqat inuunerat qanoq innersoq nalilersortarpaa.

Meeqqat Illersuisuata Aviâja Egede Lyngep ukiuni 2015-2018 meeqqat namminneq oqariartuutaat inuunerminnilu avatangiisiminnut tunngasutigut oqaluttuaat aallaavigalugit oqaaseqartarnini ingerlappaa. MIO-p angalasarnermini nunamilu sumiiffinni arlalinni oqaloqatiginnittarnini aallaavigalugit nalunaarusiortarsimavoq nammineq maluginiakkaminik aamma meeqqat inersimasullu innersuussutaannik ilaqartartunik meeqqat atugaannut pitsanngorsaatisanik imalimmik nalunaarusiortarsimalluni.

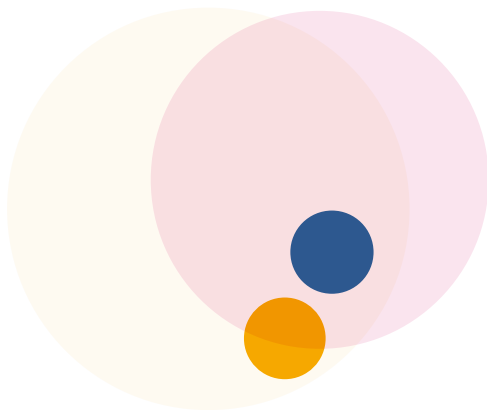
MIO 2015-imi Avannaata Kommunianniippoq, 2016-imi Tasilamiilluni Kommune Kujallermiillunilu. 2017-imi MIO Qeqqata Kommunianniippoq 2018-imi Qaanaamiilluni.

Meeqqat inuusuttullu namminneq inuunerminnut tunngasutigut ilisimasaqarnerpaajunerat MIO-p sulinermini aallaavigaa. Meeqqat namminneq oqaluttuarisaat inuunerminnilu misilittagaat eqqumafiginiarneqartarput, taamaalilluni nalunaarusiortoqartarpoq meeqqat qanorluunniit ukioqaraluarunik inuiaqatigiinnilu suminganeeraluarunik inuunerisa qanoq inissisimanerat allaavigalugu.

Erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq illoqarfiit nunaqarfiilluunniit marluk assigiinngisaannarmata. Taamaattumik MIO-p periusaa sammisaqartitsinerilu illoqarfimmut nunaqarfimmulluunniit tikitamut, meeqqanut eqimattanut ataasiakkaanulluunniit tulluarsarneqartuaannarput. Ilanngullugu MIO-p pingaartitaraa kinaassuseq ilisimatitsissutiginnikkaluarlugu oqaloqatigiittoqarsinnaanera, inuiaqatigiit ataasiakkaat ikittuaraasinnaasarmata ajornartorsiutillu tassaniittut paqumigineqarsinnaasarmata, inoqataasullu qisuariarissaat inoqataaernermiillu ajattorneqalernissaq pinngitsoortinniarlugit.

MIO-p angalalluni nalunaarusiorneri nakkutilliinerunngillat aalajangiiffigineqarnerlu ajorlutik, maluginiakkalli, oqaatigineqartut oqaluttuarineqartut imaluunniit ingammik meeqqanit oqaluttuarineqartut, aammali angajoqqaanit, inersimasuniilluunniit allanit, atorfillitnillu oqaluttuat meeqqat qanoq innerannut tunngasut ilanngunneqartarput.

Paasissutissani itisiliinaraanni periuserineqartartulluunniit paasisaqarfiginiaraanni, taava MIO-p angalanerani nalunaarusiat innersuussutigineqarsinnaapput, uunga saaffiginnikkut piniarneqarsinnaallutik: mio@mio.gl aamma www.mio.gl

5. NP MEEQQAT PISINNAATITAAFFII PILLUGIT ISUMAQTIGIISSUTAANNUT TUNNGATILLUGU KALAALLIT NUNAATA PISUSSA AFFII

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissutaat 1989-imi NP ataatsimeersuarneranni atuutsinneqalerput. Meeqqat Pisinnaatitaaffii artikelit 54-inut allanneqarsimasut nunani tamani meeqqanut annaaneqarsinnaanngitsumik pisinnaatitaaffiliisuupput, aalajangersagaqarporlu nunat meeqqat pillugit isumaqtigiissummik atuutsilersut meeqqat namminiussuseqarnerannik, politikikkut, aningaarsarsiornikkut, inuuniarnikkut kulturikkullu pisinnaatitaaffiliisunik.

Nunanut peqataasunut isumaqtigiissut pituttuisuvoq meeqqanullu nunarsuup najoruminarnerulersinneqarnissaanut aqquutissuussilluni.

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqtigiissutaat Kalaallit Nunaata atuutsilerpaa maajip 11-ani 1993-imi.

Meeqqat Pisinnaatitaaffiinut artikelit 54-it sisamanut agguataarneqarsinnaapput:

- Meeqqat tunngaviumik pisinnaatitaaffii (Soorlu nerisassanut, ineqarnissamut, peqqinnissamullu)
- Meeqqat ineriartornissaminut pisinnaatitaaffii (Soorlu atuartitaanissamut, pinnguarnissamut, sunngiffegarnissamut aamma paasissutissanik tunineqarnissamut)
- Meeqqat illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffii (Soorlu timikkut tarnikkullu annersagaanissamut, kinguaassiutitigullu kannutsaatsuliorfigineqarnissaminut)
- Meeqqat aalajangeeqataanissaminut pisinnaatitaaffeqarnerat (soorlu oqaaseqarsinnaatitaanermut, sunniuteqarnissamut, aalajangeeqataanissamut, namminerlu aalajangiinnissaminut).

Meeqqat Pisinnaatitaaffiini artikelit 3.1. aamma 3.2. ersersinneqarpoq:

"Aaqqiinermi meeqqanut tunngasuni tamani, pisortanit namminerluunniit ingerlatani angerlarsimaffinniikkaluarpaa inuuniamikkut ingerlalluamissamut, eqqartuussivinni, ingerlatsivinni tamani imaluunniit inatsisiliortuni tamani meeqqamut pitsaanerusussaq sallinneqartuannassaaq"

NP Meeqqanut isumaqtigiissutaani artikelit 3.1

NAALAGAFFIIT PEQATAATITAQARTUT MEERAQ ILLERSUSSAL- LUGU ISUMASSUSSALLUGULU AKISUSSA AFFIMMIK TIGUSIP- PUT, INUUNEQARLUARNISSAANUT PISARIAQARTITAASUT SOO- RUNAMI ANGAJQQAAJUSUT, ISUMAGINNITTUUSUT INERSIMA- SULLUUNNIIT ALLAT INATSISITIGUT MEEQQAMUT AKISUS- SAASUUSUT PISINNAATITAAFFIINUT PISUSSA AFFIINULLU TUL- LUUTTUMIK AAQIISUUSILLUTIK, INATSISITIGUT ALLAFFIS- SORNIKKULLU QANOQ ILIORNISSAMUT NAAPERTUUTTUMIK

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii artikelit 3.2

Tamanna ima isumaqarpoq Kalaallit Nunaata meeqqat 18-it inorlu- git ukiullit eqqarsaatigalugit qulakkiigassaraa meeqqamut pitsaane- rusussaq sallitissallugu, meeqqallu pitsaasumik inuuneqamissaat anguniarlugu illersomeqarlunilu isumassomeqamissaa qulakkiis- sallugu sunniuteqartumik kingunilimmillu iliuuseqartamernigut.

Meeqqat pisariaqartitaasa salliuunnissaannut tunngasoq (meeqqamut pitsaanerpaq) ima Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiis- summi allassimavoq meeqqap pisariaqartitai salliuunneqartussaasut.

Angajoqqaat siulliullutik salliuullutillu isumagisassaraat meeqqap ajunnginnissaa. Nunanili naalakkersuisuusut akisussaaffigaat Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissut eqqortissallugu. Meeqqallu pisinnaatitaaffii angajoqqaanit eqquutiinneqarsinnaan- ngikkaangata taava pisortat akuliunnissartik qulakkiigassaraat.

Isumaqtigiissut inatsisaanngilaq, taamaattumik isumaqtigiissum- mik atuutsilersut eqqartuunneqarsinnaanatilu pillarneqarsin- naanngillat. Naalagaaffinnit Peqatigiinnit nakkutigineqartarpoq nunat isumaqtigiissummik atuutsilersimasut eqquutitinnerai. Tamannalu pisarpoq NP Meeqqanut Komitéat aqquutigalugu, taak- kualu nunat peqataatitaqartut ukiut tallimakkaarlugit nalilersor- tarpaat. Nalilersuiffigineqannginnermi nunat peqataatitaqartut naalakkersuisuisa nalunaarusiortarpaat iliuuserisimasatik aaqqiis- maneritillu suunersut Meeqqat Pisinnaatitaaffiini eqquutsiniar- lutik suliniutigisimasaminut tunngatillugu. Naliliiffigineqarnerup kingunerisaanik Meeqqanut Komitép oqaaseqaatini innersuussutini nunamullu siunnersuutigisani suunersut saqqummiuttarpei. NP in- nersuussutaanni allassimapput Kalaallit Nunaata Meeqqat Pisin- naatitaaffiini eqqortitsissaguni qanoq iliorniissaanut siunnersuutit. Kalaallit Nunaat isumaqtigiissummik atuutsilersamilu NP Meeqqa- nut Komitéanit pingasoriarluni nalilersuiffigineqarsimavoq; 2005- imi, 2011-mi aamma 2017-imi. Kalaallit Nunaanni eqqartuussiviit naammagittaallorfiillu isumaqtigiissummik atuisinnaapput pine- qartunut tunngatillugu pisortaqarfiit malittarisassanik malitsisine- rat Meeqqat Pisinnaatitaaffiinut tunngatillugu Isumaqtigiissummumut naapertuuttuunersuq naliliinaraangamik.

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqtigiissummumut ileq- qlersuutissat malitassat nammineq qinigassat pingasuupput

• Ileqqulersuutissaq malitassaq qinerneqarsinnaasooq februarip 12-ani 2002-meersoq: NP isumaqtigiissutaat Meeqqat Pisinnaatitaaffiinut tunngasoq sakkulersorluni aporaattoqartillugu isummernissamut meeqqat peqataatinneqartarnissaat

Kalaallit Nunaata atuutsiligaa

• Ileqqulersuutissaq malitassaq qinerneqarsinnaasooq maajip 25-ani 2000-meersoq: NP isumaqtigiissutaat Meeqqat Pisinnaatitaaffii- nut tunngasoq meeqqanik tuniniaasooqartarneranut, meeqqat ator- titartut atorneqartarnerannut meeqqallu pornomut atorneqartar- nerat

Kalaallit Nunaata atuutsiligaa

• Ileqqulersuutissaq malitassaq qinerneqarsinnaasooq februaarip 28- ani 2012-meersoq: NP Isumaqtigiissutaanni Meeqqat Pisin- naatitaaffii pillugit tunngasoq inuit ataasiakkaarlutik naammagit- taalliorsinnaanerat

Kalaallit Nunaanni atuutsinneqanngilaq

6. MEEQQAT INERSIMASULLU OQALUTTUAAT MEEQQAT ATUGAANNUT TUNNGASUT

Naak inuiaqatigiinni sumiiffiit kulturikkullu atugarisat assigiingik-kaluartut, taamaattoq MIO-p tikissimasaani ajornartorsiutit angalarnerni nalunaarusiani allassimasut nalinginnaallutillu sumiiffiit amerlanerpaartaanni assigiittorujussuupput.

Ajornartorsiutit meeqqat inuusuttullu ullumikkut eqqartugaat makkuninnga aallaaveqarput:

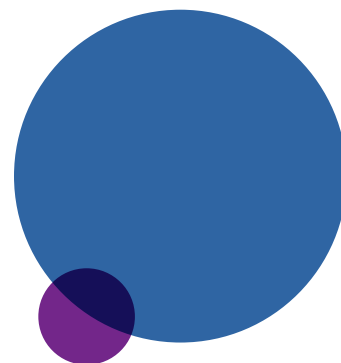
1. Sumiginnaaneq
2. Atornerluinerit: imigassamik, hashimik aningaasanoorermillu
3. Kanngutsaatsuliornerit
4. Ikiorneqarnissamik illersorneqarnissamillu amigaateqarneq
5. Angajoqqaat piginnaasaasa naammannginnerat
6. Atuartut ilinniaqqinnissamat piareersarneqarnissaminut periarfissanik amigaateqarnerat

Tamakkua qaavatigut MIO naliiivoq pisortat tunngaatigut inatsisip makkunatigut eqquutitinnissaanut assut unammillernartorsiortoqartoq:

7. Inatsit malillugu akimut suleqatigiinnissatigut
8. Sumiginnaasoqaraluartoq nalunaarsuisoqannginnera (kisitsisit pitsaangitsut amerlaqqaat)
9. Kommunit sulisussaaleqillutillu akissaqannginnerat iliuuseqarsinnaannginnerallu
10. Sumi ikiorneqarlunilu siunnersorneqarsinnaaneq pillugu inersimasunit meeqqaniillu ilisimaneqannginnera nalinginnaasorujussuuvoq
11. Meeraq ikiorneqarnissaminik pisariaqartitsigaangat saaffissanik amigaateqarneq
12. Angajoqqaanik ilitersuineq/Angajoqqaanik pikkorissaanerit

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqaatigiissutaani artikelini 54-iusunit artikelit 19-it Kalaallit Nunaanni eqquutitinneqanngillat.

Uani kapitalimi allassimapput meeqqat, inuusuttut inersimasullu oqaasii, oqarneri aallaavigalugit allatat, taakkunanilu meeqqap *illersomeqamissamat, ikiorneqamissamat, ineriartomissamat ilinniaqamissamullu pisinnaatitaaffiisa* eqqortinneqarnissaat ajornartorsiutigineqarput.

6.1 "Ataasiarluni anaanap ataata savimmik kapigaa unitsippakka. Tassaniissimannigitsuuguma taava ataataga ullumikkut toqusimassagunaraluarpoq"

MEEQQAT TIMIKKUT TARNIKKULLU ANNERSAGAANISSAMUT ANNIARTITAANISSAMULLU ILLERSORNEQARNISSAMINUT PISINNAATITA AFFIAT

Meeqqat Illersuisuata MIO-llu ernummatigaat meerarpassuit oqaluttuartarmata angerlarsimaffimminni persuttaaneq misigisarlugu. Ilaasa persuttaaneq namminneq timikkut misigisarpaat, allalli ilaqaasunut persuttaasoqartoq isigisarlugu. Persuttaaneq amerlanertigut imigassartortoqarsimatillugu hashitortoqarsimatilluguluunniit pisarpoq, ilaannili tamakkoqanngikkaluartorluunniit. Timikkut persuttaaneq kisimi meeqqani initoorujussuusarpoq – aammali tarnikkut annersaaneq soorlu pimmatiginninneq assut nalinginnaavoq. Meeqqat oqaluttuarisarpaat oqaatsitigut timikkuluunniit pimmatiginnittoqartartoq, ingammik atuarfimmi.

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit lsumaqatigiissutaani artikeli 19-mi meeqqat illersugaanissaat pillugu aalajangersakkani allasimasoqarpoq. Meeqqap illersorneqarnissaminut tunngaviumik pisinnaatitaaffiata isumagigaa, meeraq timikkut tarnikkullu annersagaanissamut sutigulluunniit tamatigut kanngutsaatsuliorfigineqarnissamut illersorneqarnissaq anguniarlugu sutigut tamatigut naapertuuttumik aaqjissuussisoqarnissaa anguniarlugu meeraq angajoqqaaminut allanilluunniit isumagineqartillugu Kalaallit Nunaat aalajangiisartussaasoq. Erseqqissaqqissagaanni tamanna isumaqarpoq meeraq kinguaassititigut kanngutsaatsuliorfigineqarnissamut, imigassanut aanngajaarniutinullu tamanut, timikkut tarnikkullu annersarneqarnissamut illersorneqartussaasoq.

Ataani assersuutigineqartut tassaapput meeqqat inersimasullu MIO-mut saaffiginnissutigisarsimasaannut assersuutit, meeqqap timikkut tarnikkullu annersarneqarnissamut anniartinneqarnissamulluunniit illersorneqarnissaanut tunngasut:

"Eqqaamasama ilagaat arfininngornerit ilaanni, uanga qatanngutikka anaanagalu innaratta, taanna (ataataa) kamattorujussuulluni oqaatsinik kusanaatsunik oqalummat. Anaanaga toqunniarlugu kingornalu imminorniarluni. Tamaanga killippunga naak suli allagassaqaraluaqalunga"

"Anaanaga annersarneqartoq. Uanga qiavunga. Saaffissaqanngilangalu"

"Mikisuuninni pimmatigineqartaqaanga. 2.-3. klassimi aallartippoq aatsaallu 8. klassimi taamaatilluni. Meeqqat allat pimmatiginnikkunnaarput aatsaat akeqqittalerama. Ataaseq annersittoorpara 7. klassimi atuarlunga, naak ilunni annersitserusunngikkaluarlunga".

Oqaluttuarineqarpoq:

- Inersimasut ilaat nalunaaruteqarnissaminut annilaangasartut. Assersuutissaqarpormi inuit malersorneqarlutik pimmatigineqarlutik ajattorneqalerlutillu pisarnerat.
- Niviarsiaaraq oqaluttuarpoq atuarfimmi pimmatigineqartarluni unatarneqarumasarlunilu qunusaarisullu tillinniassutinngikkunigut unatarneqartussaasoq qunusaarneqartarluni.
- Niviarsiaaraq 5. klassimeersoq oqaluttuarpoq, toqqissiviittartorujussuulluni ataatani imeraangat. Nuannarineq ajorpaa imminut ilaqtaminnullu nilliasarmat. Aqqalussanilu ilaqtaminnut qimaasariaqartarsimavoq. Taamaattoqartarunnaarnissaanut ikiorneqarusukkaluarlupoq.

NP-ARTIKELI 19

MEEQQAP TIMIKKUT TARNIKKULLU ANNERSARNEQARNISSAMINUT ANNIARTINNEQARNISSAMINULLU ILLERSORNEQARSINNAANISSAMINUT PISINNAATITA AFFEQARNERA

Anniartinneqarnissamut illersorneqarnissami pineqarpoq, naalagaaffiup pisussaaffigimmagu sutigut tamatigut meeqqap angajoqqaaminut allanilluunniit anniartinneqarnissamut illersorneqarlunilu anniartinneqarnissaq pinaveersimatinneqartussaammat tamaattoqarsimatillugulu ikiuisoqartassaasoq.

6.2 "Sungiukkumaarpat": Kinguaassiutitigut kanngutsaat- suliorderit nalinginnaasutut isikkoqartinniarneqartarput meeqqat ilisimatinneqaraangata "sungiukkumaarpat"

KINGUAASSIUTITIGUT ATORNERLUNNEQARNISSAMUT MEEQQAP ILLERSORNEQARNISSAMINUT PISINNAATITA AFFIA

Meeqqat Illersuisuat MIO-lu kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorderit pillugit assiginngitsorpassuarnik oqaluttuarfigineqartarsimapput. Sumiiffiit ilaanni erseqqissunik assersuuteqartarpoq allanili oqaluttuarineqartarluni kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorderit pineq ajortut. Meeqqat Illersuisuata MIO-llu tamatumunnga tungatillugu erseqqissaatigerusuppaat, kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorderit arlalitsigut paqumigineqartarmata isertuunneqartarlutillu. Ilaannikkut ilaqutariinnut kingunerisassai inuuniarnermillu eqqugaanissaat annilaanngatigisaramikku. Kinguaassiutitigullu kanngutsaatsuliorderit eqqugaasumut kanngusutsisillutillu pisuusutut misigititsilersarput. Taamaalilluni kanngutsaatsuliorderit malugineqanngitsoorsinnaasarput eqqartorneqarnatilluunniit.

Ataani allassimasut meeqqat inersimasullu MIO-mut saaffiginnisutaasa ilagaat, meeqqat kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorderineqarnissaminut illersorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarne-
rannut tunngasoq:

"Meeraq ataaserluunniit kinguaassiutitigut atorerlunneqartussaangilaq. Meeraq ataaserluunniit persuttarneqarlunilu kanngutsaatsuliorderineqartussaangilaq.

Oqaluttuarineqarpoq:

- Niviarsiaqqat anginerumaartut marluk kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorderineqarsimapput. Aappaa ataaminit aappaalu isumaginnitsiminit. Aappaa iminorniarsarivoq tarnillu pissusaanik ilisimasalimmiittarnera iluaqutaasimanngilaq. Niviarsiaqqat Dronning Ingridip Peqqissaaviani tarnip pissusaanik ilisimasalimmit naliiiffineqarput ikiorserneqartariaqartut. Atuarfik ikioqquvoq, suliaq ingerlanngimmat. Niviarsiaqqat misigisimapput inunnik isumaginnittoqarfik, napparsimmavik politilluunniit ikiuniarlutik iliuuseqanngitsut.
- Niviarsiaq 14-inik ukiulik kinguaassiutitigut atorerlunneqarnerup kingunerisaaanik naartulerpoq naartuersillunilu. Kanngutsaatsuliorderit niviarsiarlu ilaqutariipput. Pisoq polititnut inunnillu isumaginnittoqarfimmu nalunaarutigineqarpoq, susoqarnerli ajorpoq. Ilaqutai nunaqqataasullu isumaqarput niviarsiaq sallusoq pimmatigalugulu ersittumik. Ilaqutariit avissaartuuteqqapput misigalutillu kanngutsaatsuliorderit illersorneqartoq. Niviarsiaq arnaalu ikioqqullutik MIO-mut saaffiginnipput.
- Innuttaasut atuarfimmitt, atuartut angerlarsimaffiiniit meeqqanillu kanngutsaatsuliorderit ilisimatinneqartarput. Assersuutigalugu innuttaasut ilaat ilisimatitsivoq kinguaassiutitigut kanngutsaatsuliorderit nalinginnaasutut isikkoqartinniarneqartartoq meeqqallu ilisimatinneqartartut ima – "sungiukkumaarpat".

NP ARTIKELI 34

MEEQQAP KINGUAASSIUTITIGUT ATOR- NERLUNNEQANNGINNISSAA ANGUNARLUGU ILLERSORNEQARNISSAQ PISINNAATITA AFFIGAA

Artikeli 34-mi Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqati-
giissummi allassimavoq meeqqap kinguaassiutitigut sukku-
luunniit atorerlunneqarnissaanut kanngutsaatsuliorderineqar-
nissaanulluunniit illersorneqartariaqartoq. Ima isumaqarpoq
Kalaallit Nunaata sutigut tamatigut pinngitsoortittussaagaa
meeqqap kimigiiserfigineqarnissaa imaluunniit inerteqqutaa-
sumik kinguaassiutitnut tunngasumik iliuuseqarfigineqarnis-
saa. Tassanittaaq pineqarpoq atortittartoqarneq
imaluunniit pornomut tunngasunik takutitsinerit
allatigulluunniit takusassaqtitsinerit
tunngasut tamarmik.

6.3 ”Soorlu tarnit timinnit anillalersoq. Angajoqqaatit imeraangata”.

MEEQQAP IMIGASSAMUT HASHIMULLU ILLERSORNEQARNISSAMINUT PISINNAATITAAFFIA

Imigassamik atuineq illoqarfimmiit illoqarfimmut nunaqarfimmiillu nunaqarfimmut assigiinngitsorujussuarmik oqaluttuarineqartarpoq: Sumiiffiit ilaanni imigassaq ajornartorsiutitut isigineqarneq ajorpoq atuinerlu apparisimanerartarpaat; allanili sapaatit akunnerisa naaneranni imigassamik atuisoqartaqisoq malugineqartaqaaq. Ingammik akissarsiffinni. Sumiiffiit ilaanni pisiniarfiit ”kalaaliaqqal-lu” eqqaanni imertoqartarpoq, naak imertoqarnissaa inerteqqutaas-q erseqqissumik allagartalerneqarsimagaluartaq.

Ajornartorsiutit annerit ilagaat, meeqqat inuusuttullu eqqartortagaat imigassamik atorerluinerup kingunerisaanik sumiginnaanermik kinguneqartarpoq. Imigassamillu atorerluinerit meeqqanut kingu-nerisartagaat makkuupput:

- Nakkutigineqannginneq, ajortumik pisoqarnissaanik annertusisitsisartaq
- Perlilerneq, meeqqat pisariaqartitaat sallunnagit angajoqqaat imigassamik salluutitsigaangata
- Imigassamik atorerluinerup kingunerisaanik timikkut tarnikkul-lu annersaanerit, qanilaassutimik amigaateqarnerit, kaammat-torneqannginneq inersimasumillu oqaloqatissaqannginneq.

Meeqqat toqqaannartumik oqaatigaat kissaatigalugu inersimasut imigassartussanngitsut, namminerlu inersimasunik isummersor-neqarnissartik kissaatigaat.

Ataani allassimasut maluginiakkaneersuupput aamma meeqqanit inersimasuniillu saaffiginnissutaapput, meeqqat imigassamut hash-imullu illersorneqarnissaannut tunngasut:

”Uagutsinni misigisarpunga angajoqqaamma piffissaqarfiginngikkaangna. Assersuuti-galugu anaanaga ulloq allortarlugu imertar-poq. Tamannalu uanga aliasuutigisarpara”.

”Anaanaga ataatagalu aalakooraangata ua-nga sumiiffissaaruttarpunga. Qatanngutikka asaqaakka ilagalugillu NN-mukartarpunga. Ilaanni NN-mi sinittarpunga. Ilagigaangakkit nuannaartarpunga. Anaanaga ilaalu aalakooraangata uanga kaattarpunga”.

”Meeqqat ataqqillugit pineqartussaapput inuuniarnerminni pitsaanerpaamik atugaqartitaasussaapput. Maani nunaqar-fitsinni angajoqqaarpasuit immiortarput aningaasanoortarlutillu. Meeqqat misigisarput ataqqineqarnatik, angajoqqaaminnik soqutigineqanngikkaangamik. Nunaqarfitsinni immiortarneq aningaasanoortarnerlu inerteqqutaasariaqaraluarput”.

”Massakkut ajunngilaq aanaakkunniikkama. Angajoqqaakka hashituumasuupput. Anaanaga aallanngikkallarmat ajortorpassuarnik misigisaqarnikuuvunga. Ullumikkut qimannikuupput ataatagalu hashitorunnaarnikuuvoq”.

”Imertut akornganniingaarama angerlarsi-maffik toqqissisimasoq sunaanersoq naluara.”

Oqaluttuarineqarpoq:

- Meeraq oqaluttuarpoq ilaqutariit piffissap ilaani angerlarsimaffe-qanngitsuusimasut. Angerlarsimaffeqannginnermi nalaani ilaquta-riit assigiinngitsuni najugaqartarsimapput. Piffissap ilaani imigas-sartortoqarsimaqaaq persuttaattoqartarlunilu. Ilaqutariilli massak-kut angerlarsimaffittaarsimapput. Meeraq oqaluttuarpoq ana-naasooq hashitortartuunerarlugu. Meeraq kaattarpoq angerlarsi-maffimmi nerisassaaleqisaramik. Meeraq allanut oqaluttuarter-simannilaq taamaallaat anaanaminut taannalu oqarsimavoq ajoraluartumik nerisassaqannginnerarlugu. Meeraq oqaluttuarpoq akissarfissiuup nalaani nerisassaqartarpoq, piffissalli sinnerani ajornartorsiutaasartooq nerisassaqannginneq. Meeqqap kissaati-gaa nalunaarutiginnittoqassasoq inersimasumillu oqaloqatiginnik-kusulluni.

NP ARTIKELI 33 MEEQQAP IMIGASSAMUT HASHIMULLU ILLERSORNEQARNISSAMINUT PISINNAATITAAFFEQARNERA

Artikeli 33-mi NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaani pineqarpoq ikiaroonartunut tamanut tarnimullu sunniisartunut, soorlu hashimik naamaarnermullu illersorneqarnissaminut meeraq pisinnaatitaaffeqarpoq. Tassanittaag pineqarpoq naalagaaffiit qulakkiigassarigaat inatsisitigut inuttut inuuniarnikkut pinaveersaartitsinikkullu meeqqat ikiaroonartunik inerteqqutaasunut sunul-luunniit atuinernut illersorneqar-tussaasut.

6.4 ”Meeqqat sumiginnarneqareersut pisortanit qiviarneqarneq ajorput aammaarlutik sumiginnarneqarlutik – marloriaammik sumiginnagaalerlutik”

MEEQQAT INUUNIARNERMIKKUT TOQQISSINARTUMIK INISSISIMANISSAQ IKIORNEQARNISSAQ/INUIAQATIGIINNULLU AKULIUTEQQINNISSAQ PISINNAATITAFFIGAAT

Meeqqat Illersuisuat MIO-lu arlalinnik saaffigineqartarput, meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu pisinnaatitaaffimmittut ikiorneqanngitsunik. Meeqqat annersarneqartarnerannut, kanngutsaatsuliorfigineqartarnerannut atonerlunneqarnerannullu tunngaannar-nani aammali meeqqat tamakkuninnga isiginnaartuunerannut qanigisaannulluunniit tunngasusarput. Arlalinni assersuutissaqarpoq suliassat arrinnerujussuat aamma pisortanik akisussaasunik suleqateqarniarneq, meeqqap ikiugassanngorluni ajornartorsulernerani pissusissamisut ingerlasoqanngitsunik. Arlalitsigut meeraq kata-taasarpoq taamaalillunilu meeqqap pisinnaatitaaffimmisut ikiorneqarnanilu illersorneqartarnani.

Tunngaviumik meeqqap ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffiata kingunerisussaavaa Kalaallit Nunaanni meeqqap timikkut tarnikkullu ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarnera, katsorsarneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarnera inuiaqatigiinnullu akuliunneqatiginnissaminut pisinnaatitaaffeqarnera/ikiorneqarnissaata qulakkeerneqarnissaa, sukkulluunniit sumiginnarneqarsimatillugu, atonerlunneqarsimatillugu, kanngutsaatsuliorfigineqarsimatillugu allatulluunniit inuppalaanngitsumik nikanarsagaasumik pineqaraangat pillarneqaraangalluunniit.

Meeqqat Illersuisuata toqqissiviilluutigaa meerarpassuit inersimasorpassuillu oqaluttuarternerat, meeqqat eqqugaasut nanortornermimi ikiorneqarneq ajornerat. MIO-ttaaq aamma nalunaarfigineqarpoq inatsisit malillugit nammineerluni ujartuilluni iliuuseqartoqartarnissaq pisariaqartutut ingerlanneqanngitsaq. Suliap ingerlanneqannginnerata kigaappallaamilluunniit ingerlanneqarnerata kingunerisaanik meeraq inuuniarnermigut pitsaanngitsumik sunnerneqartarpoq.

Ataani allassimasut meeqqat inersimasullu nalunaarutaasa tigulaariffigineqarneraat meeqqat ikiorneqarnissaraluamisut ikiorneqartannginnerannut assersuutaapput:

”Suleqatikkalu nalunaarutiginninnivut amerlanertigut kaaviiartinneqaannartarput. Soorluluunniit arlaannaataluunniit suliassat sularineq ajoraat. Meeqqat sumiginnagaareersut pisortanit qiviarneqarneq ajorput sumiginnarneqaqqillutillu – marloriaammik sumiginnagaallutik.”

Oqaluttuarineqarpoq:

- Meeqqat tarnikkut inuuniarnikkullu ajornartorsuteqartut misigisarpaat, ajornartorsuutitik pillugit saaffissaqannginnertik. Inersimasut amerlasuut iliuuseqartoqannginnerat misigisarpaat nalunaaruteqartoqartillugulu suliata arritsuarsuarumik ingerlanneqartarput (kinguaassuutitigut kanngutsaatsuliornerit, kaattarnerit, ingerlanerliorerit il.il.), aammattaaq nalunaaruteqarnissaq annilaanngatigineqartarpoq (inuiaqatigiinnit ajattorneqalernissaq pimmatigineqalernissarlu annilaanngatigineqartarami). Tassunga tunngatillugu nalunaartussaataitanermut tunngasut ilisimaneqanngippallaqaat.
- Sullissisunik ilinniarsimasunik amigaateqarneq aamma suliassat amerlavallaarujussuuartut sulisunit ikippallaartunit sularineqartus-sat arrinnerujussuarmut patsisaatinneqartarput imaluunniit sularineqannginnerannut patsisaatinneqartarlutik, meeqqanut tunngasut sipaarfigineqarnerisa kingunerisaanik meeqqanik sullissisut soriarsinnaajunnaartinneqartarnerannut aamma meeqqanik angajoqqaanillu ikorfartuisoqannginneranut patsisaatinneqartarput.
- Ilaatigut annersaasernerit kanngutsaatsuliorfigineqarnerillu nalunaarutigineqarsimagaluartut kinguneqartinneqarneq ajorput.
- Periusissatut pilersaarutit arlalitsigut amigartarput imaluunniit naammaginnartumik sularineqarsimaneq ajorlutik. Assersuutitut qatanngutigiiit sisamat ataatsimik periusissatut pilersaarusiorneqarsimasinnaapput uffa inuit assigiinngitsut sisamat pineqarluartut.
- Nakkutillisoqarfimmiit nalunaarusiami takuneqarsinnaavoq Tasiilami meeqqat affaasa missaat pillugit suliassaqartoq, taakkunanili amerlasuut suiarineqanngivillutik taamaattumillu meeqqat ikiorserneqanngivillutik. (...) Aammattaaq naatsorsuutigineqarsinnaavoq kisitsisinik pitsaanngittoqarnissaa, ingerlanerluttut tamarmik kommunimit ilisimaneqarnaviannngimmata. Assersuutigalugu Tasiilami atuarfiup aqutsisua ima oqarpoq: *”Ingerlaaseq ingerlalluaraluarpat taava nalunaarutigineqarsimasut amerlanerujussuussagaluarput. Nalunaarutiginnikkaanni misinnartarpoq soorlu illaruatigineqaannartarluni”*.

NP ARTIKELI 3

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaani pineqarpoq meeqqat soqutigisaasa qulakkeerneqarnissaat. Inuiaqatigiit aalajangiisussaagaangata meeqqap pisariaqartitai sallinneqartussaapput. Tamanna isumaqarpoq meeqqap soqutigisai qulakkeerneqartussaasut. Meeqqat illersorneqarnissaminnut isummersorneqarnissaminnullu pisinnaatitaaffeqarput, meeqqat isumaginnittui allallu meeqqanut akisussaasuusut pisinnaatitaaffii pisussaaffiilu naapertorlugit.

NP ARTIKELI 26

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaani allassimasuni pineqarput meeqqat inuuniarnermikkut isumannaatsumik atugaqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqartut. Meeqqat killilersugaanngitsumik taamatut atugaqarnissaminnut pisinnaatitaaffeqarput. Tamatuma isumagaa, meeqqat isumaginnittu ilu Kalaallit Nunaata kommunillu ikorfartugassari-gaat, qanoq akissaqartigisoqarnersoq malil-lugu meeqqanut akisussaasuinullu atugassarititaasut qanoq innersut aallaavigalugit.

NP ARTIKELI 39

meeqqat timikkut tarnikkullu katsorsar-neqarnissaannut peqqissinissaannut aamma sumiginarneqarsimatillutik, atornerlugaasimatil-lutik kanngutsaatsuliorfigineqarsimatilluunniit imaluunniit inuppalaanngitsumik nikanarsagaasumillu pineqarsimatillugit pillagaasimatillugilluunniit inuiaqati-giinnullu akuliuteqqinnissaminnut pisinnaatitaaffeqarne-rannut tunngasoq. Peqqissarneqarnerat avatangiisini meeqqap peqqissusaanut, imminut tatigineranut ataqqinassusaanullu aqutissiuussisumik avatangiiseqarluni ingerlanneqartussaavoq.

6.5 Meeqqat angerlarsimaffiup avataannut inissinneqarsimasut immikkut ittumik eqqugaasarput

MEEQQAT ANGERLARSIMAFFIUP AVATAANNUT INISSINNEQARSIMASUT IMMIKKUT ITTUMIK IKIORNEQARNISSAMINNU PISINNAATITAFFEQARPUT PAAQINNITTULLU PISORTANIT NAKKUTIGINEQARTUSSAAPPUT.

MIO-mut saaffiginnissutit arlallit meeqqanut angerlarsimaffiup avataannut inissinneqarsimasunut tunngasuupput. Meeqqat illersuisuata ingammik meeqqat inuusuttullu tamakkua ernumagai. NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaani artikeli 20 naapertorlugu meeqqat taakku *Immikkut ittumik illersomeqartussaapput*.

Innuttaasut atorfillillu ilisimasaqarput meeqqanik namminneq angerlarsimaffimmik avataanut inissinneqarusullutik kissaateqartunik. Arlalinni meeqqat inuuniarnerminni atugarisaat nalunaarutigineqartarput, (takussutissartalimilli) pisortanit iliuseqarfigineqanngitsumik. MIO-p meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut naapissimavai, allamut inissinneqarnissaminut kissaateqartut. Allatigulli arlalitsigut meeqqat ilaqutariinnut angajoqqaarsiaasartunut nuutinneqattaartarsimapput. Meeraqarpoq namminneq illoqarfigisaminni inissinneqarsinnaanngitsunik, allamullu nuuttariaqartunik. Meeqqap ilaqtaminut qanittumiinnissaminut pisinnaatitaaffeqarnera tassani unaminartorsiortinneqaanarnani aammali nammineq oqaatsiminik kinaassutsiminillu atuiinarnissaminut pisinnaatitaaffia unaminartorsiortinneqartarpoq.

Saaffiginnissutit nalinginnaasumik takutippaat ilaqutariinnut angajoqqaarsiaasartunut ilitsersuutunik pisariaqartitsisoqartoq aamma inissiisarfiit nakkutigineqartarnissaat pisariaqartinneqartoq.

Innuttaasunit saaffiginnissutit arlalitsigut assut ernumanartunik paasissutissiisarput. Ilaatigut imaattunik imaqtaramik:

- angajoqqaarsiat ilaat aningaasat piinnarlugit angajoqqaarsiaasarput
- meeqqat angajoqqaarsianit annersarneqartarput. Meeqqat ikioqullutik allanut saaffiginnissartik ersigisarpaat.

NP ARTIKELI 12

meeqqap tusaaneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarneranut tunngasuvoq. Nunat peqataatitaqartut qulakkiigassaraat meeqqap nammineq isummaminik annissinnaatilluni sunut tamanut tunngasutigit isummersinnaatitaanera imminut tunngasut pineqartillugit.

NP ARTIKELI 20

meeqqat allamut inissinneqarnerminni ikiorneqarsinnaanerannut tunngasuvoq, assersuutigalugu angajoqqaarsiaqalersilluni, ulloq unnuarlugu angerlarsimaffimmut pitinnani imaluunniit meeravissartaarineqartinnani. Meeqqat assigiinngitsunik patsiseqartumik meeqqamut pitsaanerususseq anguniarlugu ilaqtaminik avatangiiseqaannarsinnaajunnaartillutik, taava allamut inissinneqarnissaminut isummersornissaminut pisinnaatitaaffeqarput.

NP ARTIKELI 25-MI

allassimavoq meeqqat ulloq unnuarlugu angerlarsimaffinni inissimasut meeqqat atugaat naliliffigiartulugit angajoqqaarsiani katsorsaavimilluunniit inissimasut ataavartunik nakkutigalugit misissuiffiqineqartarnissaat pisortaqaarfinit pisussaaffiqineqarput.

NP ARTIKELI 30-MI

pineqarput inuiaqatigiinni ikinnerussuteqartut namminneq kulturiminnik oqaatsiminillu atuisinnaaginnarnissaq pisinnaatitaaffigaat.

- Angajoqqaarsiaanissamat akuerineqarnissamat ingerlaaseq suku-miisumik ingerlanneqartarsimangilaq aammattaq ilaannikkut meeqqat ilaqutariinnut inissinneqartarput, naak taakkua kinguaassititigut kanngutsaatsuliortartut nalunaarutigineqarsimagaluartut.
- angajoqqaarsiat ilaqartarput namminneq atonerluinermik ajornartorsuteqartunik taamaattumillu isumaginnissaminut artorsartunik.

Ataani allassimasut meeqqat inersimasullu MIO-mut saaffiginnissutaannit assersuutaapput, meeqqat angajoqqaarsiaqartinneqarnanni immikkut ittumik ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffiannut angajoqqaarsiaasartullu pisortanit nakkutigineqarnissaannut tunngasunik assersuutaapput:

”Angajoqqaanni najugaqarusukkaluarpunga meerarsiaarusunngilangalu, anaanagali toqunikummat allatut iliorsinnaanngilanga, imminut ikiortariaqarpunga ataataga aperinikuugaluarpara najugaqarfigisnaannginnerlugu, oqarporli najugaqarfigisnaanngikkinni imertarlunilu inissiisarfimiikkami”

”Angajoqqaanni najugaqarusuppunga meerarsiaarusunngilanga!!! Ilaannikkulli ajorneq ajorpoq umiatsiartaratta. Anaananni najugaqarusuttorujussuuvunga!!! Anaanaga asorujussuugakku”.

Oqaluttuarineqarpoq:

- Avannaani nunaqarfinni ileqqusorujussuuvuq meerarsiaqartarnej/allat meeraannik tigummiqartarnej taamaaliornerlu arlalitsigut pisortatiguunngitsumik pisarpoq. Kina angajoqqaatut akissusaassuseqartuunersoq ilaatigut ersernerluttarpoq. Meeraarsiaqarnermut tunngasut misissuiffiqineqartariaqaraluarput, ingerlanerliorneq, immikkoortitaaneq aamma ilisimasaqanngineq tamakkiisumillu isiginninnginnerit nalunaarutigineqartarmata.

6.6 ”Kisimiikkusuinnavippunga eqqarsaatinillu nuanninngitsunik eqqarsarlunga. Assersuutigalugu toqorusulersarpunga imaluunniit ajortunik iliuseqarlunga”

MEEQQAP TARNIKKUT IKIORNEQARNISSAMINUT PEQQISSINISSAMINULLU PISINNAATITAAFFIA

MIO-p meeqqat inersimasullu oqaluutereerpai oqaluttuartut meeqqat imminornissaminut piareersimasut aamma meeqqat kanngutsaatsuliorfigineqarsimasut ikiorneqarnatillu. Assut kissaatigineqarpoq meeqqanut amerlanernik katsorsartiffissanik ikorfartuiffissanillu peqarnissaa, imminorniartunut, annersagaasimasunut kinguaassiutigillu kanngutsaatsuliorfigineqarsimasunut ikiuisinnaasunik. Meeqqanut atornerluisut akornanni peroriartortunut sakkortuunillu tarnikkut sunniuteqartunik misigisaqartartunut katsorsaavissanik ujartuisoqarpoq.

Ataani allassimasut tassaapput maluginiakkat aamma meeqqanik inersimasuniillu saaffiginissutit, meeqqap tarnikkut tunngasutigut ikiorneqarnissaminut katsorsarneqarnissaminullu pisinnaatitaaffeqarneranut tunngasut.

”Arfinilinnillu ukioqarlunga anaananni najugaqarunnaarpunga maannakut 14-inik ukioqarpunga sulilu anaananni najugaqarnanga. Nuanninngilaq angajoqqaani najugaqarsimanani. Eqqaamavara anaanama pigisakka poortormagit. Imminut toqunniarlunga eqqarsartuaannarpunga. Imminullu toqungajannikuuvunga. Suli eqqarsaatigaara imminut toqunniarlunga. Nuanninngivippoq. ITERNIARITSI IMERUNNAARLUSILU”.

”Ajortunik misigisaqaraangama timiga annerilertarpara, soorlu naqinneqarujussuartertoq. Taavalu qiarusuunnavittarlunga, allalli akornganniikkaangama qianaveersaartarpunga. Taamaakkaangama timiga annerilertarpara, sajullunga ernumallungalu”.

”Kisimiikkusuinnavippunga nuanninngitsunillu eqqarsaannavittarlunga. Assersuutigalugu toqorusulertarpunga allanilluunniit ajortunik iliorusuttarlunga”.

Oqaluttuarineqarput:

- Niviariaraq imminut toqoriarsimavoq. Ullunilu tallimani napparsimmavimmi uninngasimalluni. Oqaluttuarpoq tarnikkut tunngasutigut ikiorserneqanngivilluni aamma qanoq innersoq pillugu oqaluunneqanngivilluni. Uffa ajorluni.
- Tarnikkut ikiorserneqarnissaq assut amigaatigineqarpoq, siunnersorneqarnissaq meeqqanillu ikorfartuisoqarnissaa, malugineqarneq ajoramik ikioqullutilluunniit saaffigininneq ajoramik. Kisitsisit pitsaanngillat.

NP ARTIKELI 39: MEEQQAT TIMIKKUT TARNIKKULLU IKIORSERNEQARNISSAMINUT KATSORSARNEQARNISSAMINULLU PISINNAATITAAFFEQARPUT

Artikeli 39-mi pineqarput meeqqat timikkut tarnikkullu tunngasutigut sumiginnarneqarsimatillutik, atornerlugaasimatillutik kanngutsaatsuliorfigineqarsimatillutilluunniit, tassa inuppalaanngitsumik nikanarsaataasumillu pineqarsimatillutik pillagaasimatillutilluunniit taava katsorsarneqarnissaminut inuiaqatigiinnullu akuliutsitaanissaminut pisinnaatitaaffeqarput

6.7 Meeqqat innarluutillit meeqqallu immikkut iliuuseqarluni ilinniartineqartartussaasut arajutsineqartarput (isiginiarneqarneq ajorput)

MEEQQAT INNARLUUTILLIT ATAQQINASSUSILIMMIK INUUNEQARNISSAMINNU PISINNAATITAAFFEQARPUT

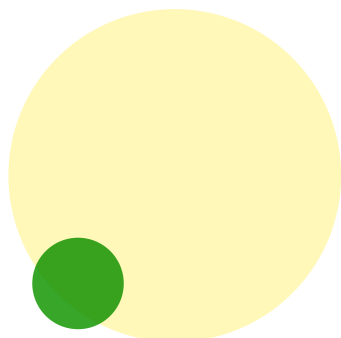
MIO-p angajoqqaanit isumaginnittunillu oqaluttuunneqartarput meeqqat innarluutillit ilinniagaqarnissaminillu ajornartorsiuteqartut assut annertuunik unamminartorsiortitaasartut. Atuarfeqarfanni ilinniartinnilu aamma, immikkut ilinniarsimasunik ilinniartitsisunik annertuumik amigaateqarfiusuni. Taakkua qaavisigut aamma meeqqat ersinngitsunik innarluutillit amerlialuttuinnarput. Paaqqinnittarfiit, ornittakkat meeqqanullu taakkununga tulluarsakkanik neqeroorutaasinnaasunik amigaateqartoqartaqaaq, soorluttaaq sukumiisumik misissuiffigineqarnissaannut sivisuumik utaqqisoqartarluni. MIO-p ilisimavaa meeqqat nunaqarfinneersut sukumiinerusumik misissuiffigineqarnissaminut ukiut sisamat tikillugit utaqqisariaqartartut.

Meeqqat pisinnaatitaaffii aallaavigissagaanni taava meeqqat tamarmik – aamma timikkut tarnimikkullu innarluuteqartut – pisinnaatitaaffeqarput atuartitaanissaminut, ilinniagaqarnissaminut, peqqinnissaqarfimmit isumassorneqarnissaminut suliffeqarlutik inuuneqalernissaminut pisinnaatitaaffeqarput.

Ataani assersuutigineqarput meeqqanit inersimasunillu saaffiginissutigineqartut, meeqqat innarluutillit ataqqinaatilimmik inuuneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarnerannut tunngasut:

Oqaluttuaraat:

- Meeqqat autismeqartut allatulluunniit nappaatillit soraarummeersinneqarneq ajorput, uffa sapinngikkaluaraat.
- Angajoqqaat oqaluttuaraat meeqqamik pisariaqartitaat qanoq isiginiarneqanngitsigisut, soorluttaaq ilinniartitsisut immikkut ilisimasallit amigaatigineqarnerat ajornartorsiutitut isigineqartoq.
- Ilinniartitsisut, immikkut ittunut atuartunut ilinniartitsisinnaanngitsut piffissamik atuisarput atuqaatigiinni eqqissitsiniarsaralutik innarluutilinnut paasinnissinnaannginnerik pissutigalugu.
- Meeqqat ataavartumik MSI-mut misissugassanngortitat (siornatigut PPR) sivisuumik misissorneqarnissaminut utaqqisarput, ingammik meeqqat nunaqarfinneersut ukiut sisamat tikillugit utaqqisineqartarput. Ajornartorsiutitutaaq oqaatigineqartarpoq atorfillit misissuisussat oqaatsitigut paasinnissinnaaneq ajornerat taamaattumillu meeqqat ataqatigiittumik inuunerannut paasinnissinnaannginnerat.
- Sumiiffiit ilaanni inatsisit malillugit ikiuinissaq/katsorsaanissaq anguniarlugu ataatsimiinnerit ingerlanneqarneq ajorput.
- Meeqqat immikkut atuartinneqartartut atuareeaangamik sumunnartarfissanik amigaateqarput.
- Kommuniip ataatsip meeqqat innarluutillit sunngiffimmini aallutassaqtinnissaat soqutiginnigisutut ippaa/pingaartinnigivippaa.

NP ARTIKELI 23: MEEQQAT INNARLUUTEQARTUT ATAQQINAATILIMMIK INUUNEQARNISSAMINNU PISINNAATITAAFFEQARPUT

NP artikeli 23 Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi pineqarpoq meeqqat innarluutillit imartuumik inuttullu ataqqinassusilimmik inuuneqarnissat qulakkeerneqassasoq, taamaalliluni meeqqap inuiaqatigiinni peqataatitaanissaanut aqqutissieqataasalluni. Meeqqat innarluutillit meeqqatulli allatut pisinnaataaffeqarput innarluuteqarnertillu pissutigalugu immikkut isumagineqartussaallutik.

6.8 "Tamatta assigiinngilagut taamaatumillu tamatta assigiinngitsunik pisariaqartitsivugut"

MEEQQAT INERIARTORNISSAMUT ILINNIAGAQAARNISSAMULLU PISINNAATITAATTAFFEQARNERAT

Ineriartornissamut ilinniagaqaarnissamullu pisinnaatitaaffik meeqqap ilinniagaqaarnissaminut pisinnaatitaaffianiiginnangilaq. Meeqqap kinaassusaa, piginnaaneri aamma tarnikkut timikkullu piginnaasai ineriartortinneqarnissamut periarfissai tamakkerlugit meerarlu inersimasutut uummaarissumik inuuneqarnissaanut piareersarneqassaaq. Meeqqat tamarmik namminneq immikkut pissuseqartarput, soqutigisaqarlutik, piginnaaneqarlutik ilinniarnissamullu pisariaqartitsisarlutik.

Meeqqat inuusuttullu Kalaallit Nunaanni ineriartornissaminut ilinniagaqaarnissaminnullu allamisulli periarfissaqanngillat. Meeqqat tamarmik assigiimmik ilinniarfinnut ingerlaqqinnissaminut pisinnaatitaaffiat, qanorluunniit inuuniarnikkut atugaqaralarunik kulturikkulluunniit tunuliaqutaqaralarunik, piviusunngortinnissaa qulakkeerniarlugu annertunerusumik aallunneqarlunilu anguniagaqarfiusumik ineriartortinneqartariaqarpoq.

Meeqqat Illersuisuata MIO-llu meeqqat atuartsuataitaagalarlutik assigiinngitsunik peqquteqarlutik atuariatorneq ajortut ernummatigaat. Meeqqat Illersuisuata MIO-llu aamma meeqqat assigiinngitsunik peqquteqarlutik meeqqat atuarsianni soraarummeernermut uppersarnaateqalernerq ajortut ernumatigaat.

Ataani allassimasut meeqqat inuusuttullu saaffiginnissutaanneersunik tigulaariffiginninnerupput, meeqqap ineriartornissamut ilinniagaqaarnissamullu pisinnaatitaaffianut tunngasuusut:

"Meeqqat ajortunik misigisaqaraangamik ajortunik misigisimalersarput tarnikkullu nakkarlutik. Sorusussuseerutivittarput. Nuannaaraangamik nuannaartarput atuarfimmilu ilikkagaqaarnissaminut piumassuseqarnerusarlutik. Imminnullu tatiginerusarlutik".

"Pimmatigineqartoq imminut ammut isigilertarpoq atuariatorusukkunnaarlunilu".

Oqaluttuarineqarpoq:

- Atuartut amerlialuttuinnartut ersinngitsumik innarluuteqarput immikkullu pisariaqartitsisuullutik, taamaattumillu ilumut meeqqat taakkua naapertuuttumik atuartinneqarnersut taper-sorsorneqarnersulluunniit ernumanarsigaluttuinnartarpoq, meeqqat atuarfiat qimassinnaanerpaat ingerlaqqinnissaminut atorsinnaasaminnik angusaqarsimallutik.
- Ulluunerani paaqqinnittarfinniit nalunaarutigineqartarpoq sulususaaaleqisoqartoq. MIO saaffiginnissutinik tigusaqartarpoq ulluunerani paaqqinnittarfinni vikarit pissarsiuminaannerujussuannut tunngasunik.
- Ilinniartitsisut isigisarpaat meeqqat ikorfartorneqarnissaminut isumassorneqarnissaminnullu pisariaqartitsisut, namminnerli ikiussagunikkit qanoq iliorsinnaanissaminut sakkussaqaqartaratik.

"Kommunip ataatsimiitsitaliaa nunaqarfimmukarneq ajorpoq. Allagaannarnik tikittoqartarpoq. Atuarfik siulersuisoqanngilaq".

ARTIKELI 28

NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaani pineqarpoq meeqqat ilinniaqaarnissaminut pisinnaatitaaffeqarnerat. Naligiissitaanissaq tunngavigalugu tunngaviusumik atuarsimanissaq tamanit atorneqarsinnaassaaq meeqqanillu tamanit anguneqarsinnaassalluni. Tamanna aamma isumaqarpoq pissaaleqisoqartillugu aningaasatigut tapersiisoqartassaaq. Meeqqat ilitersorneqartussaapput kaammattorneqartussaallutillu meeqqat atuarfiannik naammassinnissinnaanngortillugit. Tunngaviusumik sullassatigut aamma qaffasinnerusumik ilinniagaqaarnissamut periarfissat angujuminassapput taamaatiinnartarnerillu ikilisarneqartassapput. Atuarneq ima aqqissugaassaaq meeqqap inuttut ataqqinassusaa sallunneqarluni meeqqallu pisinnaatitaaffiint naapertuuttuullugu.

ARTIKELI 29

Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi pineqarput, meeqqap ilinniarnerata siunertarissagaa meeqqap ki-naassutsiminik ineriartortitsinissaanik, aamma tarnikkut timikkullu piginnaasaanik ineriartortitsinissaq. Soorlu inuit pisinnaatitaaffii ataqqineqartussaasut, naligiissitaaneq, kingoqqiffittut kinaassuseq, nammineq angajoqqaat, kulturikkut kinaassuseq, avatangiisit nunamilu naleqartitat meeqqap ineriartorneranut ilaalluinnartussaapput.

6.9 Sumiiffissanik sunngiffimmilu aallutassanik amigaateqarneq

MEEQQAP SUNNGIFFEQARNISSAMINUT, EQQISSISIMAARNISSAMINUT PINNGUARNISSAMINULLU PISINNAATITAFFIA

Meeqqat Illersuisuata MIO-llu meerarpassuit inuusuttorpasullu oqaloqatiginikuuvai meeqqat pitsaasumik peqqinnartumillu meeraanertik sunngiffimmilu inuuneqarnerminnik oqaluttuartut. Arlallit oqaatigisarpaat illoqarfimminni nunaqarfimminnilu meeraaneq nuannersuusooq.

sKisianni Meeqqat Illersuisuata nalilerallagaa malillugu sammisassanik sumiiffissanillu assut amigaateqartoqarpoq ilinniarsimasunik ikorfartorneqarfiusunik. Tamanna aamma atuuppoq meeqqanut immikkut ittunik ilinniartariaqartunut, immikkut ittunik perorsaasunik pisariaqartitsisuni, siumoortumik nalorninaatsumillu ingerlaaseqartunik amigaateqartoqarpoq.

Ataani allassimasut maluginiagaapput aamma meeqqanit inersimasunillu saaffiginnissutaallutik, meeqqat sunngiffeqarnissaannut, eqqissisimaarsinnaanissaannut pinnguarsinnaanissaannullu pisinnaatitaaffeqarnerannut tunngasooq.

Oqaluttuarineqarpoq:

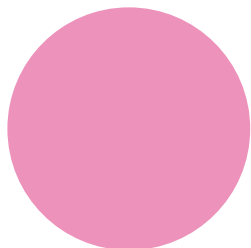
- Sunngiffimmi sammisassanik pinaveersaartitsinermik sunniuteqartunik assut pisariaqartitsisoqartoq: Meeqqat imminnut paarisuupput inersimasut sulinerini.
- *"Arlalinni meeqqat nakkutigineqameq ajorput ajutoortoqartarlunilumi il.il. Tamakkua qaavisigut kaperlannerata nalaani sunngiffimmi sammisassat pisariaqartinneqartaqaat"*
- Sumiiffiit ilaanni sulusut nakkutigineq ajorpaat meeqqat qassinik ukiullit isersinnaanissaat, ilaannilu tamanna kinguneqartarpoq ingutsinernik meeqqallu akornnganni nakkarsaanernik.

Meeqqat ilaat aamma oqaluttuarput, meeraanertik tamanilu najugaqarnermik nuannarilluinnarlugu. Soorlu arsaattarfeqarmat. Oqaluttuaraalli aamma kissaatigalugu inersimasut iluurtumik meeqqanik paarsisarnissaat. Soorlu mobililitik sammivallaarnagit taarsiulugu *"meeqqat ilinniartinneqarsinnaasut arlaannik"*, *"imigassartorunnaqqullugit sakkortuumillu sianiitsuliomernik taamaatitsisariqartut"* aammattaaq *"ilumik perorsameqamissartik maqaasi-vaat"*.

NP ARTIKELI 31

MEEQQAP SUNNGIFFEQARNISSAMINUT, EQQISSISIMAARNISSAMINUT PINNGUARNISSAMINULLU PISINNAATITAFFEQARNERA

Artikeli 31-mi allassimapput Meeqqap Pisinnaatitaaffii eqqissisimaarnissaminut sunngiffeqarnissaminut, meeqqallu pinnguarnissaminut sunngiffimminnilu aallutaqarsinnaanissaminut pisinnaatitaaffeqarnerat, kiisalu kulturikkut eqqumiitsuliornerullu tungaatigut peqataaitaanissaminut pisinnaatitaaffeqarnerat. Kalaallit Nunaata meeqqat tamakkuninga atuisinnaanissaminut pisinnaatitaaffii eqqortinniarlugit tamakkua pilersitassarai piareersimatitalugillu.

6.10 ”Inersimasut meeqqanut torersu- mik oqaluttassapput, nerisassior- lutik, nuannaarlutik, killilersuillutik assersuutigalugu aneertarfiit angerlarsimareertarnissallu eqqarsaatigalugit”

ANGAJOQQAAT AKISUSSAAFFII MEEQQALLU PERORSAR- NEQARNISSAMINNU PISINNAATITAAFFEQARNERAT

Meeqqat Illersuisuata nalillerpaa, meeqqat angajoqqaqaarnissa-
minnut pisinnaatitaaffeqarnerat meeqqammi ineriartornissaanut
akisussaassuseqartumik pisoq angujuminaatsinneqarmat. Pisortat
ikiorsiinissaat angajoqqaanillu ikorfartuinissaat ajornartorsiutaa-
voq, angajoqqaat meeqqaminnik perorsaanissaminut nukissaqar-
nissaannut aqutissiuussisumik aaqjissuussisoqartussaammat.
Meeqqat inersimasullu oqaluttuaraat meeqqat immiiniiginnarlugit
qimanneqartartut, namminneq imigassartorniaraangamik, hashi-
torniaraangamilluunniit, aamma ilaannikkut angajoqqaat piniarnia-
leraangamik.

Ataani allassimasut assersuutaapput maluginiakkanut aamma
meeqqat inersimasullu saaffiginnissutaannut, angajoqqaat anga-
joqqaatut akisussaaffeqarnerannut meeqqamillu perorsarnissaan-
nut tunngasut.

**”Angajoqqaat meeqqatik unnuakkut
qimaannartarpaat inukkallutik
oorinooriartorlutik”**

**”Angajoqqaat rekvisitionimik piniartarput,
meeqqat nerisassaqaarniassammata.
Tassa ooriutitik oorinoornernut
atorsinnaaniassagamikkit”**

**”Meeqqat ikiussagaanni angajoqqaat
aamma ikiorneqartariaqarput”**

Oqaluttuarineqarpoq:

- Meeqqat imminnut sakkortuumik oqaluuttarput, inersimasut akuliuffiginngisaannik.
- Meeqqat arlallit pimmatigininneq misigisarpaat imaluunniit angajoqqaat inersimasullu akunnerminni nuanninngitsumik pissuseqarfigineqarneri sunnertiffigisarpaat. Inersimasut pissusilersuutaat ”naapertuutinngitsutut” ”nipiliortutullu” oqaatigineqartarput. Angajoqqaat inersimasullu maligassiulluanngitsutut taagorneqartarput, allat tusaatillugit assortuullutillu aamma angajoqqaat meeqqaminnut niilliallutik pigaangata.

NP ARTIKELI 5

imaqarpoq angajoqqaat
meeqqaminnut ilitsersuisarnissa-
minnut aamma meeqqap pisinnaati-
taaffia angajoqqaanit siunnersorneqar-
nissaata ataqqineqarnissaa, meeqqap
piginnaanerit ineriartornissamullu
pisinnaatitaaffeqarneranut tun-
ngasuulluni.

NP ARTIKELI 18

meeqqat perorsarnissaannut ineri-
artortinnissaannullu angajoqqaat
pingaarnertut pisussaaffeqarlutik akisus-
saasuunerannut tunngasuuvog. Kalaallit Nunaat
tunniussisartussaavoq naapertuuttumik taamaalil-
luni angajoqqaat akisussaasutullu tigumminnittut
pisussaaffitik malillugit perorsaasinnaannissaannut
periarfissaqartitsisussaavoq, soorlutaaq
paaqqinnittarfiit angerlarsimaffiillu aaqjis-
suussaasumik meeqqanillu tunguinissaan-
nut najoqutassaqaartinneqarnissaan-
nut pisussaaffeqarpoq.

6.11 Meeqqap inuunissamut pisinnatitaaffia, peqqinnissamut naammaginatumillu inooriaase-qarnissaminut pisinnaatitaaffii

Artikeli 24-mi allassimapput NP Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissutaani meeqqat peqqinnartumik inuuneqarnissartik peqqissuunissarlu pisinnaatitaaffigaa: aammattaaq meeqqat peqqinnissaqarfimmiit ikiorneqarnissartik sullinneqarnissartillu pisinnaatitaaffigaa, pisariaqartitsinertik naapertorlugu. Meeqqat Pisinnaatitaaffii aallaavigalugit meeqqat tamarmik aniguinissaminut, peroriartornissaminut ineriartortuarnissaminullu pisinnaatitaaffeqarput timikkut, misigissutsikkut, inuuniarnikkullu atugarisaasut najoqqutassat iluanni, meeqqamut tamakkiisumik iluaqutaasussamik periarfissiissallutik. NP Meeqqanut Komitéata artikeli 24 peqataatitsisumik pisinnaatitaaffittut isigisarpaa, taamaallaat piffissaq eqqorlugu aamma naleqquttumik pinaveersaartitsisunnaassanngitsoq, peqqinnissamut siuarsaataaginnartussaannngitsoq, peqqissititsisunnaassanngitsoq, ataqqinarsititseqqiinnarnani iliuuseqarneruinnarnanilu, aammali alliarlorunilu ineriartorsinnaasussaavoq periarfisarisanit tamaasa atorlugit, inuuniarnikkullu atugarisarissavai peqqissuseq pitsaanerpaaq anguneqarsinnaasooq atorlugu, pilersaarusiortoqarsimassaarlu peqqinnartumik inuuneqarnissamut toqqammavilliusumik.

Ataani allassimasut maluginiagaapput aamma meeqqat inersimasullu saaffiginnissutaanninngaaneerlutik, meeqqat inuuniarnerminni atugarisaannut peqqissusaannullu tunngasut.

”Piffissami aalisarfiunngitsumi meeqqat angajoqqaamik aningaasatigut atugarisaannik assersuutitullu nerisassaaleqinermik assut eqqugaasarput”

”Inukkannasi meeqqassi perlilinginnissaat eqqarsaatigisiuk meeqqasi perlilertissanngilas!”

NP ARTIKELI 27-MI

sammineqarpoq meeqqat inuuniarnerminni, meeqqat timikkut, tarnikkut, ileqqorissaarnikkut inuuniarnermilu ineriartorsinnaanissaa ataqqineqartussaasooq. Meeqqat angajoqqaavisa tamanna angusinnaanngippassuk taava kommunit pisussaapput angajoqqaanut ikiuissallutik pisussaafimminnik piviusunngortitsinissaat anguniarlugu. Tamanna ikiorsiineq tunniunneqarsinnaavoq aningaasatigut, ikorfartuutaasumik pilersaarusiornikkut meeqqat tunngaviusumik pisariqartitaanut naapertuuttumik.

Oqaluttuarineqarpoq:

- Nunaqarfiit ilaanni atorfillittat angajoqqaallu ernummatigaat meeqqat peqqissusaat, illersorneqarnerat ineriartornerallu. Meeqqat peqqinnissatigut naliliiffigineqartariaqartut ikiorneqarneq ajorput.
- Meeqqat peqqissusaat pinaveersaartitsisumik suliaqarnissamut atugarliornermut ilaqutariinnilu atornerluisoqarneranut iliuuseqartoqarnissaanut nukissaqartoqarnanilu iliuuseqartoqarnissaa amigaataavoq. Meeqqat peqqinnartunik nuannaartorisassaminik amigaaqarput peqqinnartunillu aallutaqarnissartik amigaaqarput. Nerisaaqarneq peqqinnartumik ineriartornissamut ilik-kagaqarsinnaanissamullu pingaaruteqartorujussuuvooq. Arlallit oqaluttuaraat ilaqutariinni piitsuuneq nerisalunnerlu, meeqqat atuariartortarput nerinikuunatik, taqaaqarnatillu, assersuutigalugu iffiannut akissaqartoqanngimmat atuarfimmilu meeqqat perlilertut takussaapput. Ilaannikkut meeqqat imminnut ikiortarput, nerisassaqqanngikkaangamik nerisassaateqqanngikkaangamik piitsuunertillu timikkut oqaatsitigullu qisuariaatigisarpaat.

NP ARTIKELI 6

Naalagaaffiit peqataatitaqartut akuersaarpaat, meeraq kinaluunniit nalinginnaasumik inuuneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarpoq. Naalagaaffiit peqataatitaqartut sapinngisamik annertunerpaamik qulakkiigassaraat meeqqat uumaannarsinnaanissaa ineriartorsinnaanissaalu.

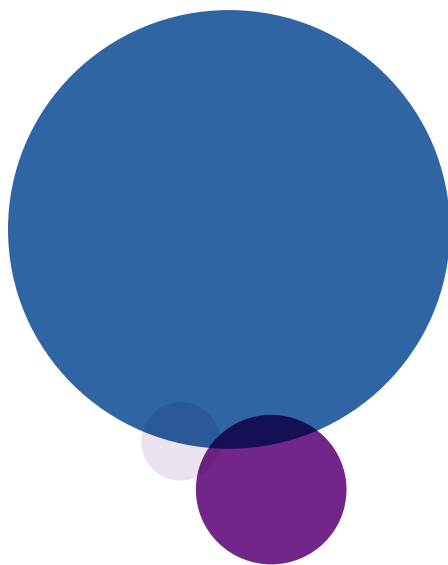
NP ARTIKELI 24 MEEQQAT PEQQINNISSAMINUT PISINNAATITAFFIAT

Artikeli 24-mi Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit isumaqatigiissummi pineqarput meeqqat peqqinnartumik inuuneqarnissamut peqqissuunissaminullu pisinnaatitaaffeqarnera aamma meeqqat peqqinnissap tunngaatigut ikiorneqarnissaminut pisariaqartitsinermini katsarsarneqarnissaminullu pisinnaatitaaffeqarnera. Meeqqat pisinnaatitaaffeqarput anguneqarsinnaasut qaffasinnerpaavannik peqqissuseqarnissaminik aamma peqqinnissatigut nakorsamillu ikiorneqarnissaminut pisinnaatitaaffeqarnerat ingammik peqqinnissatigut pinaveersaartitsisumik iliuuseqarfigineqarnissaminut.

SAQQUMMERSITSISQQ MIO, 2018

AAQQISSUISQQ/ALLAASERINNITTOQ MIO-mi allattoqarfik

ILUSISILERSUISQQ Nuisi grafik

MIO – MEEQQAT PISINNAATITAAFFIINUT SULLISSIVIK

POSTBOKS 1290, ISSORTARFIMMUT 1B • 3900 NUUK, KALAALLIT NUNAAT • WWW.MIO.GL • MIO@MIO.GL